Број 74. У Новом Саду, у недељу 2. априла 1900. Год. XXXV.

„Застава“ излази: сваки дан осим понедељника и дана за свецем

Цена је за Аустро-Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију и Немачку: на четврт године 9 круна, а за све остале стране земље на четврт год. 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 60 потура сваки пут.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЦВЕТИ.

Београд, 1. априла.

Цвети! Какове ли радосне успомене буди ово име у српски груди! Тога дана закликта потиштена српска раја: осана! Тога дана одјекну српска гора и дубрава: за крст часни и слободу златну!

Јесте, баш на Цвети 1815. год сакупи се српски народ око Обреновића. Обреновић се сложи са народом својим, и народ са Обреновићем. Племенита замисао одушеви их и од њихова јуначка крика затресе се и стари грм таковски. На Цвети се пробуђена српска свест силно усталаса. Цвети беху радосни весник скорашњег васкрса српске слободе.

И тако и би. Тврда вера и чврста воља ули српској раји истрајност и пожртвовање и донесе Србији слободу!

И од то доба па дуго по том слободна и независна Србија јачала је, дизала се и напредовала И кад год би дошле Цвети, Србину би срце заиграло од радосна миља и он је дан овај свечано прослављао.

Но дође несретно доба, да из племенита корена поникне дивљи изданак — роди се, и дође на чело Србије — Милан Обреновић. И он одбаци од себе племениту идеју српску, изгуби веру у народ свој, одгурну га од себе и његови погледи лутаху по страни.

Тако је Милан Обреновић данашњи раскраљ Србије склопио и војни савез са Аустријом на десет година Склопио га је из страха од рођеног народа свога склопио га да буде сигурнији, јер народ не беше више са Обреновићем и Обреновић са народом.

И време конвенцији истече а да ли је обновљена незна се. Но Србија од то доба дочекала је наизменце и сретније и сетније Цвети, док јој овогодишње сасвим не поцрнеше.

Изгубљени краљ Милан Обреновић дотле је био дотерао, да је морао оставити и круну и земљу — и раскраљ Милан оде из Србије. Србија оживе новим животом и дочека и опет радосне Цвети.

Но радост ова неби за дуго! Изгубљени Обреновић раскраљ Милан поврати се натраг у земљу са отровном мржњом према рођеном народу свом и са пакленом намером, да се освети свима странкама — дакле народу самом.

И што се дуго време мучно стицало и зидало, за кратко време уништи он са својим лошим слугама. У Србији неста слободе и правде, духа и живота. По улицама и домовима не збори се гласно, пријатељ се боји пријатеља, брат нема вере у брату, а отац у сину. Србин није ведра чела ни кад крсно име слави.

Сељак поче стењати под огромним наметом, занатлија пропишта, а трговац поче падати један за другим. Србија изгуби углед и поштовање, име и веру.

Миланови жбири почеше хапсити за сваку слободнију реч, а Миланове пијавице почеше исисавати и последњу кап народне крви.

Над Србијом се навукоше црни облаци.

И данас је дошло дотле, да Србију сматрају изгубљеном, и данас већ раде на томе, ко да је стрпа у свој џеп.

Докле је та ствар сазрела не зна се поуздано. Али већ што се о томе говори, и што се ради на томе, главна је заслуга без сумње, раскраља Милана. И тако Србији ево огрануше црне Цвети — црње но икада.

Хоће ли Србија морати искапити и ову горку чашу, или ће је озарити оно бурно — Цветно осана?! —ко.

Где је запело
са српским трговачким удружењем?

Дуго је брујао код нас глас: — „Централни кредитни завод“ (управо г. Лаза Милошев) зида гимназију. Сад се ради опет на томе да забрује глас: — Лаза Милошев (управо „Централни кредитни завод“) ствара српско трговачко удружење.

Нешто је већ запело. И као што паде главни зид гимназије, јако се бојимо, да не падне главни зид и овог трговачког удружења. А све само зато, што треба да забрује широм српског народа: — Лаза Милошев и другови стварају српско трговачко удружење.

Кад је била реч о зидању гимназије, хтео је уплива у томе и одбор који је купио прилоге и општина новосадска и патронат. Централа је одгурнула све њих мање више у страну, јер: — Централа зида гимназију!

У „интересу гимназије“, повукоше се сви остали испред централе. За бога, нека се не показује раздор и не чини брука. А показало се, да она „брука“ не би шкодила, но би предупредила далеко већу бруку и зло.

„У интересу српског трговачког удружења“ и опет хоће неки, да се ћути. Да се не показује раздор и брука. Но, ми то не можемо да учинимо. Није то раздор, ако кажемо један другоме отворено своје мишљење. Волијемо на почетку да лечимо и да поправимо што се још поправити може, но да оставимо, да нека господа, можда ради личне сујете, учине и са српским трговачким удружењем оно, што су и са гимназијом. Договор није никад шкодио.

* * *

Ми смо још лане устали против тога у „Застави“, што код нас и онај, ко већ о ничем другом не би знао написати чланак, пише о трговачком удружењу. И још више, што уредници ниших листова штампају све, што год носи натпис: „О српској трговини и трговачком удружењу“, па ма то биле и највеће будалаштине.

Међутим у два-три или још више српских листова, изађе чланак о српском трговачком удружењу, са потписом Видић. Мисли у томе чланку беху скроз непрактичне, неизведљиве и незреле. И баш те се мисли допадоше г. Лази Милошеву и друговима. И они позваше трговце новосадске и препоручише им те мисли.

У Новоме Саду се знало, о чему ће бити реч и шта се мисли изводити. Те с тога неки не дођоше, а чак и присни пријатељи г. Лазе Милошева изјавише, да се Видићев предлог не може никако усвојити.

Шта сад? Да се конференција не би безуспешно разишла, изабрали су чланови између себе привремени одбор. А том привременом одбору би стављено у дужност, да створи нов предлог како да се изведе српско трговачко удружење.

У одбор тај изабран би и госп. Лаза

ПОДЛИСТАК.

ПОЉУБАЦ СКИТНИЦЕ.

Из енглеског живота.

Беше хладно новембарско вече. По каљаву друму тешко је корачао један човек. Има већ два сахата, како је из вароши, па још никако да угледа какво прибежиште. На једаред стаде и грчевито се наслони на своју палицу. Не! Сад се није варао. Видео је светлост, што је продирала кроз прозор куће, тамо украј пута. Неће му дакле бити суђено, да пропадне ту на друму од глади и умора. Тамо зацело станују људи, који ће се сигурно смиловати, кад им се он потужи.

Грчевито стиште палицу и пође к вратима од куће. За часак се колебао, за тим тихо закуца. Врата се одмах отворише и неки крупан човек се појави на прагу, који викне на сиротана:

— Ко је то? Шта хоћеш?

— Залогај хлеба, јер хоћу да умрем од глади — рече путник изнемогло.

— Хлеба?! Стара песма — рече онај. — Зашто не радите као ја што чиним? Вуците се одавде, јер сад ћу напујдати на вас своје псето.

За тим бесно залупи врата.

Дубок уздах отрже се из груди путникових, и он поражен и скрхан наслони се на довратак, а за тим пође даље мрмљајући речи без свезе. Кад, али уједаред чује нешто. Неко му се приближује. Неки бициклиста. Јасно се в дела мала лампа, а чуо се већ и шум од точкова по мокру друму.

Гладни човек се брзо сакри за једно дрво. Кад му је бициклиста са свим близу дошао, он скочи и стане пред њега.

— Забога, човече, откуд искочисте? викну млади човек и полако сиђе с точкова. Срећни сте, што сам ишао полако, иначе би сад обојица морали тражити каквог вештог ранара!

— Хтео сам да вам пресечем пут — рече путник шкргућући зубма.

— Доиста? А што? — запита млади човек, који баш да је и хтео, не би могао видети у помрчини лице у путника.

— Јер — јер требам помоћи — рече он и претећи подиже своју палицу.

— Теба вам помоћи? Па ту је тражите на друму?

— Тражим је тамо, где ћу је моћи наћи, јер умирем од глади.

— Забога! Сад већ видим и ја да је тако, јер вам најзад угледах лице. Ево, узмите овај новац, па купите што за јело. — И млади човек пође руком у џеп, али у једаред, као да се сетио нечег, рече: — Шта можете сад с новцем. Вами треба хране, а не можете је добити нигде, осим у вароши. Али чекајте само! Ја идем на једно своје добро, што је одавде на по миље Наћићете га зацело — та свако познаје Тамплетонову кућу Ја идем напред. Али ја видим по вами да познајете господина Тамплетона Небојте га се; он је поротник и врло добар човек. Ако он не би био милостив, биће зацело његова кћи.. Но, дакле, ја одох напред, па ћу им рећи да вам спреме што, док ви тамо стигнете.

Млади човек већ метнуо ногу на педал, кад га старац овлаш удари по рамену.

— Мислим, да сте ме разумели?

— Јесам, али...

— Шта?

— Ко је тај господин Тамплетон, којег спомињете. Је ли то Роберт Тамплетон, чувени неимар?

— Јесте.

— Па је ли ваш род?

— Није — рече млади човек након тренутног размишљања. — За сад му писам род — рече смешећи се — али за кратко време ћу бити, надам се бар томе. Хоћу да му будем зет.

— Да, заборавио сам, да има кћер.

Тешка батина паде на земљу. Млади човек брзо ускочи на точкове и кад пође, он се још једном осврне и рече:

— Немојте заборавити кућу, има више малих торњева. Уверавам вас, да ћете добити лепу вечеру. Затим га нестаде у густој шуми.

*

Чувени неимар, Роберт Тамплетон, ходао је нестрпљиво по соби и чекао на Херолда Фран-

Милошев. И он предложи, да се одбор обрати на „бечки и берлински кредиторен-ферајн“ те их умоли, да му пошљу згодне штатуте разних трговачких удружења, који би одговарали за наше прилике

Невероватно, али истина! Одбор, који хоће да усрећи српске трговце, одбор у коме је Лаза Милошев, директор централног кредитног завода, обратиће се бечким Чивутима и берлинским Немцима да му они кажу, где нас боли, и шта треба српском трговцу из наших крајева.

Бечки и берлински кредиторен-ферајн, не одговорише ништа. Али није тешко погодити шта су од прилике могли мислити.

У том часу, кад је привремени одбор новосадски дошао у такав ћор-сокак, да није знао шта ће, послао му је земунски привремени одбор трговачки, нов предлог за српско трговачко удружење. Тај предлог је изишао лане у „Застави“, збијен у неколико чланака, а за тим поново опширније израђен ове године месеца марта. Предлог иде за тим, да се ништа не пренагли, јер свака погрешка на почетку може да постане судбоносна. Неуспех и пропаст првих удружења, служили би само као застрашавајући пример за будућност. А предлог је гласио, да се створи пре свега основа, трговачко удружење, које би имало свој стручан лист и стручно средишно заступство. То заступство биће на руци српским трговцима у свима трговачким стварима, извештаваће их, помагаће им при набављању кредита, уређиваће њихове међусобне одношаје, стараће разна трговачка друштва и т. д. Једном речи: да се прво постави основ, прикупе наши трговци у целину, па онда да се светује и ради даље...

Новосадски привремени одбор једва дочека овај предлог и усвојио га је дословце, и ако он не беше израђен у згодној форми.

И кад је добио тај предлог на препис, отпоче — рад и отпоче низ погрешака.

Чим је барон Бајић дао новац: „Централа зида гимназију“. Чим је други неко дао предлог: „Лаза Милошев ствара трговачко удружење“. Није се ту осврталo ни на ког више

Оно празно место у нацрту, (није било назначено, где да буде средиште трг. удружења) испуњено је са Н. Садом. Одбор се није проширио. Онда, кад се решавало о Видићевом предлогу, с којим се нико није слагао, позвани су сви А кад је усвојена основа, с којом су се сви слагали, није нико више позиван. А требало је то чинити. Морало се то чинити, да се на самом почетку покаже, да се у тој ствари сви сложише, и да се има једино пред очима корист трговаца и трговачког удружења, а не и што друго.

Но и ако се говорило тако, није учињено ништа, да се то и докаже. И онда је учињена још једна веома крупна, судбоносна погрешка, о којој за сад не можемо да пишемо. Зашто? За то, што се више нико не пита. Ни земунски привремени одбор, ни ко, јер за бога Лаза Милошев и другови, стварају трговачко удружење. Па узеше у своје руке све сами и већ до сад све учинише наопако.

Морамо да смо искрени. Јер нам је жао, да опет буде како не треба и жао нам је, што мисли, на којима смо ми највише радили, хоће г. Лаза Милошев и другови, да невештим рукама — удаве.

С тога велимо отворено:

1) Треба тражити договора са нашим главним и упливним трговцима, те с њима заједнички радити. — Јер докле ћемо већ да чинимо којешта, само да се може рећи: — Централа зида гимназију!? и томе слично.
2) Треба средиште српског трг. удружења безусловно носити из Новог Сада. Јер се, на жалост, показало, да у Новом Саду још нису прилике за заједнички рад. Иначе се показало и то, да данашњи одбор новосадски није дорастао, да води ту ствар.

Г. Лаза Милошев нека опрости. Он зна менички и шековски посао, разуме се у књиговођству, вешт је у обичном банкарском раду, али о удружењима он никад није мислио и кад му „обични новосадски трговци“ доказаше, да се предлог Видићев не може извести, а он трчи у Беч и Берлин, да му тамо кажу, шта да ради у Новом Саду и да му даду памети

Ван тога, он није широких прсију, но тесногруд, партаичан до крајности. Уз то остварује прву мисао, која му дође у памет, те чини свакојаке погрешке, које не би смео да учини човек иоле практичан.

Дакле! Тражите заједницу свију угледних трговаца. Па онда, заједнички договоран рад. Јер се највише свете погрешке, које се учине на почетку. И после тога, даље с трговачким удружењем од Новог Сада, ако му желите добра!

Тешко нам је било, да ово напишемо, али смо морали. Тешко нам пада, да недорасли и невешти људи, убију добру и корисну ствар. Нами није стало за тим, да буде велика табла и да пише на њој са крупни златни слови: „Српско трговачко удружење“, него нам је стало, да то удружење буде корисно, да буде потпора нашем трговачком сталежу. Али овако, како се почело, то не ће ићи. И за то: Освестимо се за времена!

Нови Сад, 1. април.

Доследност „Браника“. Читамо у „Србадији“: Познато је да је против срп. патријарха Георгија подигнута тешка оптужба, која је избила и у јавност. Тада су једни тражили, да се та ствар до ситнице испита и праведно реши, а то је васколика радикална странка, те је то било њено становиште. Други су то осуђивали и тврдили су, да ту ствар не треба јавно претресати све дотле, док суд не рекне своје, јер нико не сме осуђивати само на основу тужбе, јер тужба може бити и лажна, и то је тражила и говорила цела либерална странка, те је то било њено становиште.

Но догодило се ово: Под владавином раскраља Милана подигнута је тужба, да је кривотворио акције, разумимо подигнута је тужба, а орган те исте либералне странке одмах на широко и дугачко пише „сензациони злочин“ и на осуђује човека, Косту Таушановића, који се не може бранити, јер невино осуђен лежи у тамници. Шта више, против кога тада није био одређен ни судски поступак Тако је тај лист налазио своје становиште и доказао, да му је партизанство једини идеал.

Велика Бугарска.

Није давно било, кад се са Балкана разлегао убојни поклич: Рат за слободу, рат за ослобођење! Рат је био и прошао, хиљадама глава пало је слободи на жртву, али слобода и ослобођење остаде само на папиру.

И док су мали народи ставили на коцку све, само да се ослободе, дотле су велики и моћни тражили и налазили своје рачуне и на штету оних малих ширили своје земље и хватали прилике, да их увуку у сферу својих интереса.

Није давно било. 1897. тврдиле су новине, да је Русија с Аустријом склопила конвенцију, да одрже стање и положај земаља на Балкану онако, како се затекло. Заступници јавнога мишљења у заинтересованих држава нису онда хтели да признају то Изгледало им је нехумано, признати јавно, да им је намера, да Маћедонија и Стара Србија остану и даље тркалиште разузданих себичњака, а Босна и Херцеговина да остане и даље окупирана.

Данас признају ту конвенцију Русија и Аустрија, јер су их на то признање нагонила њихова дела и развој политичких прилика.

Да се не варамо. Споразум није свето писмо. Незнатан иначе догађај може га поцепати.

Потврђује се вест, да ће се бугарски кнез Фердинанд верити с руском великом

клина. Треба да му одговори на прошевину. Али како само да му каже истину. Можда ће онда Франклин оставити девојку коју воли више свега. Али не, то не може бити. Франклин је прави енглески центлмен. Срце му је здраво, као храстови његове домовине. Он је човек који цени људе по њиховој унутрашњој вредности, а не по њихову имању.

Наком по сахата неко закуца. Тамплетон отвори врата и Херолд Франклин уђе у собу.

— Дошли сте по одговор, Херолде?

— Да, господине.

— Али где је Клара? Треба и она да чује, што ћу да речем.

— Клара даје вечеру једном сиромашку, ког сам ја довео с друма — рече Франклин Са свим је, сиромах, изнемогао од глади. Мислим, да се нисам огрешио о пристојност...

— Добро сте урадили, Херолде — прекиде га Тамплетон.

Мало за тим дође и Клара. Очи јој поцрвенеле од плача.

— Ти си плакала? рече отац, кад седе до њега.

— Да, — рече она. — Сирома човек, тако ми се необично захвалио.

Тамплетон замишљен, није ни слушао своју кћер, но рече:

— Дете моје! — рече после подужег ћутања. Овај човек хоће да те узме, па треба да зна историју нас обоје. Младићу, рече окренувши се Херолду — Клара није моја кћи!

— Ја нисам твоја кћи? — једва чујно рече Клара.

— Драго дете, стара је то историја.... Згодна је за роман... Два брата су волела једну девојку. Један од њих беше вредан, а други немаран. Девојка је изабрала оног, што беше немаран. Вредни брат је сачувао тајну и нико није слутио, да му је скрхано срце Одселио се из вароши у Манчестар Но једном чује, да му је брат оптужен због кривотворства и да је осуђен на петнаест година тешке робије на галији. То се догодило на годину дана после рођења његове кћери. Несрећна жена, није могла да преживи тај удар. Но пред смрт позове ме и умоли, да се старам за дете. Обећао сам и чим је сахранише, ја узех себи дете, које је тако личило мојој несуђеној. А то дете била си ти Кларо...

Наступи мртва тишина. Клара паде на колена и сакри своје лице међу Тамплетоновим коленима.

— Али то не чини ништа — викну Херолд — ја Клару волим и молим за њену руку. И Клара мене воли, зато вас молим, да нас благословите.

— Е, па нека сте благословени — рече Тамплетон и стисне руку Херолду. Младић се саже, подиже Клару, пољуби је и изиђе с њом под руку напоље...

Наком једног сахата, Клара испративши свог драгог до врата, рече:

— Како ме жалости, Херолде, што сам кћи једне варалице и кривотворника, а како сам се била поносила својим оцем — и она бризну у плач.

— Али драга моја — рече Херолд — не мој плакати. Шта можеш ти за оно, што је учинио твој несретни отац. Ко зна, можда и њега данас гризе савест због тог гадног дела. Заборавимо то, па будимо, срећни.

У тај мах се указа неки човек међу дрвећем, ког они нису видели

— Да, заборавите све, па и њега, рече тај човек у себи. А он?... И човека нестаде.

— Али реци ми Клара — рече Франклин — зашто су ти биле сузне очи, кад си дошла била у собу?

— Због оног сиромашка, што си га ти довео.

— Ваљда те је уплашио?

— Мене? Не; друго нешто беше. Рекао ми је, да га сећам на једно створење, које је некад здраво волео, на ћер његову, коју је за увек изгубио... па... па ме замоли Херолде... да га пољубим

— Па јеси ли га пољубила? — запита Херолд смешећи се.

— Да. Нисам могла да му одречем. А знаш, стар је човек при том.

*

Сутра-дан нађоше недалеко у језеру лешину неког непознатог човека. Беше то она скитница.

Превео З. В.

кнегињом Јеленом. То ни Руси не поричу. Но има нешто, што још није сасвим потврђено.

Бугари су објавили путем штампе формалан споразум, који је постигнут између Бугарске и Русије, а ово су му тачке: 1. Бугарска ће се прогласити независном краљевином. 2. Македонија ће се разделити међу Бугарском и Црном Гором. 3. Бугарске и македонске чете имају се у случају рата увр̂стити у руску војску. 4. Југозападни део пристаништа Бургаса предаће се на 50 година Русији. 5. Бугарска добија од Русије 100 милијуна франака зајма. 6. Бугарска се обвезује, да ће све оне елементе у својој восјци, који су против Русије, одстранити из војске.

Петроградске „Новости“ поричу то. Не ће ли се ускоро или кроз коју годину признати у јавности и овај споразум, као и она конвенција између Русије и Аустрије?

Било да се призна или не призна, доста је толико, да се мисли о ослобођењу малих народа везују поново за сферу интереса великих земаља: Бугарска за Русију, Србија за Аустрију.

И све дотле, док мали народи не буду изнутра јачали и снажили се и не буду се исправили на своје ноге, па склопили савез, да бране своје интересе, — дотле ће их моћи велики и силни употребити за средство да постизавају своје намере, које стоје у опреци са појмом о слободи и ослобођењу.

Данас ни Бугарска ни Србија нису сретне да изнутра јачају и снаже се и да стоје на својим ногама. Пустоловна политика једе их изнутра и све више постају зависне од других.

И кад се Бугарска види да је велика, она ће бити у истини — мала.

Краљица гл̂ади.

У времену када се краљица Енглеска, Викторија, славно дочекује од својих пузаваца у Дублину у Ирској и откуда се у свет труби, како народ радосно дочекује своју владарицу — нека послуже ови додаци о срећи и благостању Ираца и њиховој љубави према својој владарци.

Орган ирске колоније у Паризу »L. Irlande libse« доноси под насловом: „Краљица гл̂ади“ сензациони чланак поткрепљен са статистичким податцима енглеских злочина над становништвом Ирске за владања краљице Викторије. У Ирској, вели, умрло је од глади 1 225.000 душа. Изгнано 4,186.000 особа, а 3,668.000 староседиоца доведено је на просјачки штап и одузето им је имање. Ово је прва верна статистика о несрећи ирскога становништва. „Слободна Ирска“, која своје податке црпе из службених пописа, из књиге „Home Rule“ и из објављивања „Tifty yease of national progres“ итд. изјављује: да је г. 1837. сам војвода Welington рекао: „нисам видео нигде такове несретне и осиромашене земље, као што је Ирска“. У год. 1842. до 1845. увукло се у Ирску „енглеско зло“ (помор од глади) и десетковано становништво, о коме рече лорд Russela: „учинили смо од Ирске најбеднију земљу целога света“. Помор глади био је опет после три године. Свет се борио са душом и за одржање свога поседа. Године 1849. истерано је 90.440 Ираца са њихова поседа из Ирске, а у години 1852. истерано је опет 43.494 особе, 12.500 помрло је по пољанама од зиме. Год. 1854—1862, затим 1865., 1868.—1870. запљењено је имање на 80.000 особа. У год. 1871.—1873. и од 1875.—1878. владала је глад и отерала на 30000 Ираца пре времена у гроб. У год. 1888. забрањено је 23.358 поседа, а све су забране гласиле у име Њевинога Величанства краљице. Од 1891.—1895. истерано је на 30.000 душа. У год. 1897., јубиларној години краљице Викторије — владала је глад и мориле грознице; 12.000 породица иселило се, 8500 умрло од глади ит.д. до данашњега дана.

Реците нам сада, вели писац, о оданости Ирскога становништва према краљици, која му долази у посету. Говорите сада о љубави, срећи и радости енглеских поданика, о јелу меса при славном њезином дочеку. Отворите се гробови, устаните просјаци, гледајте на „весели“ Дублин, баците се пред престол ваше владарице на колена, које вас је тако миловала и усрећила“. Ник.

Политички преглед.

Далматински земаљски сабор. У седници од четвртка, посланик Бианкини је образложио свој предлог о измени устава у федералистичном духу и о присаједињењу Далмације Хрватској и Славонији. Тражи, да се предлог прогласи за хитан и да се одма узме у расправу. Ивчевић (члан народне хрватске странке) противи се томе и предлаже, да се предлог упути одбору од седам лица. Сабор је одма изабрао тај одбор. На интерпелацију посланика, Тројановића, у ствари конфискације српских листова због писања њихова против босанске владе, одговорио је заступник владин, да одбија нападе против Калаја. Делегације из годину у годину, вели, изричу Калају признање на његову мудру управљању Босном. — Тешко Босни под том „мудром“ управом. — После тога је сабор одгођен.

Прилике у Старој Србији и Македонији. Како из Скопља јављају, основаће се засебан арнаутски вилајет са седиштем у Призрену. У Пећи чине Арнаути праве покоре, а предводи их неки Ибрахим Мехмед Рођин. Срби се позатварали по својим кућама и не смеју да изађу на поље. Не иду чак ни у цркву. Турске власти немогу да стану на пут овој обести дивљих Арнаута.

Рат између Енглеске и Транзвала.

У четвртак је равно пола године прошло, како је отпочео овај рат. И за читаво то пола године дана крваве борбе, Енглези не стоје у пркос својој огромној сили ни мало боље но у почетку рата. Шта више стање њихово још је горе у пркос томе да уђопе у Блемфонтен. Докле ће овај рат трајати, још се не може ни приближно рећи. Енглези му данас дају рока још најмање по године дана, а Бури чак и три године.

Друго полугодиште као да ће донети и још један сукоб више. Португалска је, као што је познато допустила Енглеској, да кроз португалско земљиште у јужној Африци, провози своју војску. Транзвалска влада управила је одлучну ноту на португалску владу, у којој јој отворено вели, да ће Транзвал сматрати пролаз енглеске војске кроз португалско земљиште као дело непријатељства. Ово је врло блиско објави рата, и Енглеска је брже боље похитала да охрабри португалску владу, како ће јој она, Енглеска, одмах похитати у помоћ, ако би Бури отпочели непријатељство против Португалске. Жалосна ће то бити помоћ, кад Енглези ни сами себи не могу да помогну, ни сами себе не могу да одрже

Са бојишта стижу све неповољније вести по Енглезе. Енглески званични извештаји занемише већ од неколико дана. Но и из оних приватних јасно се види, да Бури знају за сваки покрет, који год Енглези учине. Чим је Булер разделио и ослободио своју војску, те један део њен морао послати у Кап, Бота је пошао одмах против ослабљене војске Булерове. И за чудо, да се баш после шест месеци крваве борбе, бије сада бој и опет пред капијом Ледисмита, код Елендслегта. За пуних шест месеци наталска енглеска војска не мога даље, и како вести јављају, да Бури успеваху, врло је лако могуће, да ће енглеска војска и опет бити стерана у Ледисмит, и овај ће поново бити опкољен. Робертсу као да прети иста опасност.

Приватни енглески извештаји доносе да се енглеска војска код Вепнера добро држи, да је чак испала једном, заробила један бурски топ, а четири растројила. Но опсада још траје.

О нападају бурског генерала Боте на Елендслегт, јављају енглески извештаји врло завијено, но ипак признају да Бури напредују и да бурски топови са успехом туку.

Је ли лако бити члан српског клуба.

Има нерасудног света, који мисли, да је лако бити посланик на Хрватском и Славонском сабору и члан српског клуба. Да вам докажем, како то није тако:

Кад је умро архимандрит Платон Телечки, био је ред, да се бира на његово место други посланик за сабор Хрватске и Славоније Покојник је био члан српскога клуба и српски клуб се искупио у седницу, да реши: Кога да предложи бану на његово место?

Не беше то лак посао. Јер патријарх Георгије хтео је, да буде изабран секретар нар. фондова, Секулић, а томе је ишао на руку Васа Ђурђевић. Међутим је други члан српског клуба, Ђура Ђурковић, хтео по сваку цену дра Пају Јанковића.

Борба беше тешка и занимљива. Али је време журило и требаше је доконати. Искупише се, дакле, чланови српског клуба да решавају.

Таман они у речи бејаху, кад се о ворише врата, а унутра уђезе »српски бан«. Нешто се јако жури, јер поче још с врата:

— А знате ли господо, ко је посланички кандидат за илочки срез?

— Баш о том расправљамо, кога би требало предложити? Хтеде да каже Васа Ђурђевић, али је тек отворио уста, а »српски бан« већ наставља:

— Посланички кандидат за илочки срез је предстојник Тоша Ђорђевић и већ је на путу у свој срез...

Ох, да ви знате, како је било тешко члановима српског клуба, да се задовољно насмеше, а овамо им кукавцима ни мало не беше до смеја.

Као што видите, и то је већ горак хлебац бити члан — српског клуба.

Вести из места и са стране.

Права химна патријарху Георгију Бранковићу. Један родољуб позвао нас је да објавимо, како даје 20 круна за једну праву химну патријарху Георгију. Она не сме узносити патријарха Георгија у оном, у чему се он није доиста заслужним показао; не сме га хвалити за оно, за шта он хвале није достојан. Једном речи, та би химна морала бити верни израз истинских Георгијевих дела, морала би бити славопој само онога, у чему се он доиста „достојним и заслужним“ показао, јер само то ће бити права химна патријарху Георгију. Сваки онај, који буде овакову химну спевао, мора ову до ђурђева дана послати уредништву „Заставе“, ако хоће да добије одређену награду од 20 круна. По жељи завештачевој уредништво ће оценити, која је химна најбоља и најверније, досудиће јој речену награду и штампаће је. Ми по својој новинарској дужности штампамо овај позив и примамо се да изрекнемо свој суд, и ту праву химну штампамо, претностављајући и уверени чак, да ће се наћи српских синова, који ће умети и хтети написати истински праву химну патријарху Георгију Бранковићу у славу његова десетогодишњег патријаршества.

70-годишњица. Наш краљ навршује ове године своју седамдесету годину. Како из Беча јављају, том ће приликом доћи у Беч немачки цар, Виљем II., саски краљ, баварски регент и много немачких кнежева. Руски цар ће можда доћи у Беч месеца јулија.

Париска изложба. Данас се отвара париска изложба, на коју је цео свет обратио пажњу. Она међутим није ни близу готова. Приређивачи бране се тиме, што је била дуга зима, па се није могло радити и што је отварање изложбе заказано да ће бити 14 дана раније. Унутрашњи намештај саме изложбе биће тек после четири недеље готов. Држи се, да ће ова изложба надмашити све дојакошње изложбе, па и изложбу лондонску. Енглези се мало интересују за париску изложбу; да ли због ратовања или због завидљивости? Њој приписују и политички утецај. Особито се држи, да би се овом приликом могла смањити она ограда, која Немачку од Француске дели од 1871. године. Немачка се добро спремила за ову изложбу, да колико она може, такмачи се с Француском.

Трагедија у тајности. Убиства се догађају сваки дан, али овако тајанствено, какво се догодило у Копенхагену, није се скоро догодило. Били су то човек и жена, лепо одевени. У једној пивари пили су пива, и кад су изашли на улицу, госпођа је раздала

свој новац, што га је имала, деци, и после тога на неколико тренутака чула се на сред улице два пуцња. Кад су им људи притрчали, били су мртви. Нико не зна ко су и шта су и какав је узрок самоубиству. А по оделу држи се, да су дошли из Шведске у Копенхаген да овде сврше.

Породице без главе. Два духовника напустила су у један дан своје породице за навек. Грчко-католички свештеник у Јазлови, Антон Невицки необично је жалио за својом женом, која му је умрла и оставила му шесторо малолетне деце. Он се у очајању убио. У селу Бадалу, евангелички свештеник, Бела Зомбори такође се убио, а оставио је за собом писмо, у ком стоји, да се убио због живчане болести и што се бојао, да ће полудити. За собом је оставио удовицу с четворо деце. Тако су две свештеничке породице остале без својих хранитеља.

Скупоцена царица. Прва жена Наполеона I. Јозефина, тако се радо китила, да се на дан преоблачила по 4 до 6 пута, а нову хаљину никада није више од два пута обукла. Недељно је трошила по три туцета рукавица и ципела, исти пар рукавица и ципела само је једанпут обукла, а никада није рубље носила, које је већ прано било. Чипке на њеним спавајим кошуљама, стале су од 12 до 240 ф. Свака три месеца мењала је своје дијаманте или их је давала окивати по најновијој моди. Четири пута у години мењало се њезино посуђе, намештај и тапети у њеним собама. У својој штали имала је 36 коња и њен врховни коњушар био је дужан, да свакога месеца набави 12 других коња. Једанпут у месецу сви служитељи у царичиној служби, добили су нове ливреје. исто тако делила је сваког месеца своју гардеробу међу својим дворским дамама. Када се купала, само је требала да дирне једно пуце, па да за своју купку добије сваки могући мирис, јер су славине увек имале најфинији мирис у вредности 8000 фор. Када је хтела да оде из купке, само је требала да такне једну кваку и одмах је механизам пренео на елегантну, загрејану и намештену намирисану постељу.

Стаклена калдрма. У Женеви су не давно учинили опит, да препове стаклене пресују у коцке и да их употребе као калдруму. Овај је опит испао на задовољство, тако да такву калдруму хоће сада и друге вароши да заведу, као на пр. Ница. У Француској већ има неколико фабрика, које праве стаклене коцке за калдрму.

Тражи се рука! У Будимпешти на улици нашао је ципеларски помоћник пред веће човечји прст, кажипут, на коме се види, да је скоро одсечен. Пријавио је то капетанији, а ова је прст оставила међу оне ствари, које се изгубе и нађу. Није се још пријавио, ко га је изгубио. Да се докаже, чији је ово прст, није потребно ништа друго, него да се покаже рука, која нема кажипута. Да је данас оно време, кад су Цигани секли прсте, само зато, да не буду војници, ми би мислили, да је отуд тај прст, али овако биће, да се извршила каква много тајанственија трагедија с њим.

Кратке вести. Поричу се вести, да ће се немачки цар Виљем крајем маја или у почетку јуна састати с руским царем у Данцигу. — Угарска влада је дала румунском митрополиту 293.000 круна, да их овај употреби на допуну плата подручних му свештеника. Куповање и продавање свести на фини начин.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

Стигли 1. априла.

Париз. (Ориг. тел.) Варош се блиста у сјају и накиту. Грдне гомиле света одлазе према изложби, коју ће у 2 сата после подне отворити председник Лубе.

Лондон. Робертс јавља да је предупредио даље продирање Бура у јужном Оранжу. Бури који су опкољавали Вепнер сузбијени су са велики губитци.

Лондон. Робертс ће идуће недеље поћи напред са 80.000 људи.

ПОЗИВ.

ГГ. деоничари **„Рада“** деоничарског друштва за издавање српских књига и новина, умољавају се, да припошљу потписаном председнику своје привремене признанице. да могу добити деонице, које су већ готове. У случају да је који од гг. деоничара своју признаницу изгубио, то сваки нека се ма и картом тога ради пријави, како би му се деонице послале.

У Руми 6. (19.) марта 1900.

Др. Жарко Миладиновић,
председник „Рада“ деоничарског друштва за издавање српских књига и новина.

Трговина.

НОВИ САД, 31. марта (13. апр.) 1900. Пшеница прве квалитете фор. 7·40—— н. Пшеница средња ф. 7·10—30 н. Пшеница лакша роба фор. 7·——— н. Наполица ф. 6·— до — Јечам нови ф. 5·20—50 Зоб ф. 5·10—20. Кукуруз у зрну нови фор. 5·10—20 стари у зрну ф. ——— нови у клипови ф. ———

Маст 50 фор. Сланина сува 50 фор. дебела пушена 52 фор. Све од 100 килограма

Свињи угојени тешки	35—36 нов	живе мере
„ средњи	33—34 нов.	
„ лаки	31—32 нов	

Све од 1 килограма.

Теоци	26—30 нов. по клгр
Јагњци	6·12 фор. по пару
Овци	——— фор. по пару

*

Стање воде пол Новим Садом.

30. марта било је	3·85	мет
31 марта било је	3·86	мет

*

Брашно, 31. марта (13 априла.) Фино брашно Нумера 0 — 27 кр. 40 п.; — 1. — 26 кр. 40 п. 2. 25 кр. 40 п; 3. — 24 кр. 60 п.; брашно за лебац: Нумера 4. — 23 кр 20 п.; 5. — 22 кр 60 п. — 6. 21 кр. 20 п.; — 7. 17 кр. — п.; — 8. 12 кр — п. брашно несејано: I. — 18 кр 40 п.; II. — 17 кр. — п мекиње: 10 кр. — п.; грис прве и друге врсте, 28 кр. — п; треће врсте: 27 кр. 40 п Све од 100 килограма. Цене су парног млина Валтазара Фајта у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

Damast-Seiden-Robe fl. 9.00

und höher! — 12 Meter! — porto- und zollfrei zugesand! Muster umgehend; ebenso von schwarzer, weißer u farbiger „Henneberg-Seide“ v. 45 Kreuz. bis fl. 14.65 p. Met.

G Henneberg, Seiden-Fabrikant
(k. u. k. Hofl. Zürich). 538 15 50

Кроз сваку књижару може се поручити на грађено дело медицинског саветника

Дра МИЛЕРА
Uiber das gestörte Nerven u. Sexual-System.
30. издање.

Шаље слободно уз пошиљку 60 новч. у поштанским маркама

Curt Röber,
44 6— Braunschweig.

Ванредна новина
ТРУБА
која извађа мелодије за концерте
Flötophon

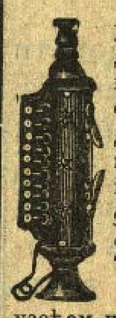

услед своје ваљане конструкције и веома солидне израде а ценом јефтином произвађа свуда велико изненађење. Без нотаног знања може свако најлепше игре, маршеве, песме итд. итд. да изводи. Ова справа има 28 гласова са дивном пратњом баса. Много признања. Цена по комаду бесплатно *са 10 тастнова и 2 баса с фор.* **30** *нов. а са 10 тастнова, 2 баса и кукавицом,* последња новина кошта комад **2** фор. **75** нов. (Паковање и школа бадава.)

Поручбине уз готово или поштанским поузећем имају се шиљати на музичко одељење

Rabinovicz 104 3—3
Wien, I. Maximilianstrasse 3. Z. N.

ЗА МЕКАНИ ПАТОС
најизврснији и припознати-најбољи лак је наш прави
LINOLEUM FUSSBODEN EMAIL.
Линолеум емајл за патос

Registrirte

Schutzmarke „Eiserner Ritter“

суши се за један сат, имаде ванредан сјај и досад ненадмашиму трајност. Може се добити у разним бојама, бр. 1. жуто-мрко, бр. 2. загасито-мрко и бр. 3. мехагони-мрко. Услед великог распростирања наш се Линолеум емајл за патос под разним сличним именима, а разним невредимим подражавањима у трговини износи. *Сваки нека дакле изрично тражи Ајзенштетеров* „Linoleum Fussboden Email“ *са регистрираном заштитном марком* „Eiserner Ritter“.

Lack und Farbenfabrik
Gebrüder Eisenstädter
Wien.

Главно стовариште у Новом Саду: код **Стојановића и Радовдановића.** 62 6—16

ПРОМЕНА ЛОКАЛА.

Пошт. публици овим стављам до повољног знања, да сам своју

ТАПЕЦИРСКУ РАДИОНИЦУ

преместио у **дунавску улицу бр. 6, у Шомановој кући преко од променаде.**

Захваљујући се на досад поклоњеном поверењу, најучтивије молим, да ми се исто лепо поверење и у будуће поклони, а ја ћу се вазда трудити, да га одржим са брзом и тачном послугом а ваљаном и јефтином израдом свих спадајућих послова у мојој струци.

Са високопоштовањем

Мориц Клајн,
136 2—3 тапецирер.

КУПАТИЛО ЛИПИК
У СЛАВОНИЈИ.

Једини топли јодно-алкалични извор
(64° C) на копну.

Одликовано: Будимпешта 1885. и 1896., Лондон 1893., Беч 1894., Рим 1894., Брисел 1897. год. са првом наградом.

Од 1898. год. станица локалне жељезнице (преко Дугосела). Из Будимпеште полазак државним жељезницом а фиуманским брзим возом у 7 сати и 15 минута у јутру, стиже у Липик у $5^1/_2$ часова после подне. Из Румуније, Бугарске, Србије, Босне, путује се преко Брода-Новска. Осим тога јужна жељезничка станица **Пакрац-Липик** преко Кањиже-Барч. Из Аустрије путује се јужном жељезницом. **(Од 1898. год. је тарифа по зонама).** Повратак на све стране дневним брзим возовима.

Липички су извори са своје природне 64° C. јакс топлоте, а вода обилатим натроном и јодом за пиће и купање најподесније дејство код свију болести слузних **катара,** као: грла, стомака, бешике, црева итд., код рематизма, исхије и коетобоље, као и код скрофулозних и крвних оболевања и т. д.

Модерно купгтило, снабдевено са дивним просторијама, са кадама од порцелана и мрамора. Имаде пливаоница, уређене елегантне хотеле и сјајно украшен нов кур-салон. Дворане за женске као и за свирку и конверзацију. Рестаурација и кафанске просторије. Шеталишта ванредно дивио уређени са базарима. Електрично осветлење свију просторија и шеталишта. Изврсна купаишна музика.

Купалишни лекар: **Др. Бертолд од Семерej.**

Отправништво јодне воде:

управо са извора и депо за Угарску: **L. Édeskyty** и **Mattoni & Wille in Budapest:** за Аустрију: **S. Unger** и **Heinrich Mattoni in Wien.**

Ближа извешћа, као и проспекте даје

Купалишна управа
147 1—5 у Липику.

За женске неопходно потребно

Женска лепота

Чудновато брзо дејство

може се постићи, усавршити и одржати најбољим и најсигурнијим средством

МАРГИТИН-КРÊМ,

који је хемијски чист, а не садржи у себи живе ни олова, **са свим нешкодљив** и без масти.

Законом заштићен.

Ова светско призната помада за лице за неколико дана употребе уклања пеге, флеке, бубуљице, митесере и друге болести на кожи. Глача боре и уклања богиње, даје лицу белу, глатку и нежну боју.

Најбоље средство за чување лица од сунца и ветра.

ЦЕНЕ: Мала тегла 50 н., велика тегла 1 ф. **Маргитин прашак** (пудер) 60 новч. **Маргитин сапун** 35 новч. **Маргитина паста за зубе** 50 нов. **Маргитина вода за лице** 50 новчића.

Врло многа признања и захвалнице.

Поштом уз поузеће или уз претходну пошиљку новаца разашиље произвођач

K. von FÖLDES, Apotheker, ARAD

Добити се може у свакој апотеци, дрогерији и парфимерији.

139 1—20

Добија се у свима апотекама.

Од подражавања се треба чувати.

Потварачи се судски казне

Најбоље средство за лепоту.

ПРОЛЕТНА И ЛЕТНА СЕЗОНА
1900.
ПРАВИ БРИНСКИ ШТОФОВИ.

Један комад од кога се може оправити комплетно мушко одело (капут, чакшире и прслук) кошта само	*ф. 2·75, 3·70, 4·80 од добре*	праве вуне.
	ф. 6·— и 6·90 од боље	
	ф. 7·75 од фине	
	ф. 8·65 од финије	
	ф. 10·— од најфиније	

Један комад за црно салонско одело фор. 10·— као и штофови за горње капуте (Ueberzieher), лоден за туристе, најфиније камгарне итд. итд. разашиље по фабричној цени као тачно и солидно припознато фабрично стовариште чоје

Siegel-Imhof in Brünn.

Мустре бадава и без мустре. Јамчи се, да ће се оно шиљати, што се наручи

Користи су велике за муштерије, које непосредно код горње фирме, као у месту фабрике, поруче.

148 1—40

СМЕХ И СУЗА

АЛЕКСИНАЧКО ДРУШТВО ЗА СВАДБАРИНУ И ПОСМРТНИНУ

НАЈМАЊИ РАЗРЕЗ, НАЈЗГОДНИЈИ УСЛОВИ.

ПОСМРТНИНА после шест месеци 500 дин. а доцније по 50 дин. више на сваку годину.

СВАДБАРИНА после шест месеци 400 дин., а доцније по 100 дин. више на сваку годину.

Ако ко умре из одељка за свадбарину његова породица добија $^1/_3$ у име посмртнине без икаква улагања за посмртнину.

Разрез ће бити сасвим незнатан, а то је по најважније за сиротињу да не би после бацала књижице и губила улог.

Вишак друштвених прихода се употребљава на хуманитарне циљеве, а не на разне награде и тантијеме.

За кратко време од неколико дана пријављено преко хиљаду чланова.

Ко хоће да се упише ма у који одељак треба да пошље само 4.20 дин. одмах, а остатак у 8 дин. рест главног дуга, у року од шест месеца у месечним одплатама, као и за сваку пошиљку по 0.05 пр. дин. од књижице за повратну поштарину.

ПРАВИЛА ДРУШТВЕНА НАДЛЕЖНА ЈЕ ВЛАСТ ПОТВРДИЛА.

Адреса: „*Смех и Суза. — Алексинац (Србија).*"

ТРАЖЕ СЕ ПОВЕРЕНИЦИ ИЗ СВИЈУ КРАЈЕВА.

УПРАВНИ ОДБОР:

Председник **Алекса Михаиловић**, грађевин.
Чланови: **Петар М. Трифунац**, трг. **Јован Г. Петровић**, трг. **Мика Т. Трифунац** трг. **Димитрије Гребенаровић**, адв. **Тихомир Ђорђевић**, проф. **Коста Димитријевић**, трг. **Јован Живковић**, трг. **Тодор Милошевић**, зак. пошт. **Димитрије Марковић**, кројач.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Председник **Ђорђе Т. Христодуло**, трг.
Чланови: **Димитрије А. Барбуловић**, судија **Драгутин Младеновић**, учитељ **Марко А. Шпарталъ**, трг. **Владимир Гилкић**, трг.

Врши дужност главног благајника члан **Петар М. Трифунац.**

Врши дужност деловође **Драг. Вучковић**, рачуновођа општ. алексиначке.

2—3 122

Напомена: Друштвена управа ће се у што краћем року постарати на општу жељу својих многобројних чланова, да се посмртнина повиси.

ЈЕФТИНЕ ЦЕНЕ!

ПРОЛЕЋЕ 1900!

Јакне за госпође
Крагнова за госпође
Јакне за госпођице
Крагнова за госпођице

Одела за господу
Горњи капути за господу
Одела за дечаке
Горњи капути за дечаке

купује се најбоље код фирме

ВИГЕНФЕЛДА И ШРАЈБЕРА У Н. САДУ

главна улица бр. 13. у кући Браће М. Поповића.

100 7—10

ВЕЛИКИ ИЗБОР!

Специјалитет против стеница, бува, кућеске гадиње, мољаца, паразита на домаћим животињама.

ЗАХЕРЛИН

Никако у папирном омоту!

Једино прави у флашицама!

(са именом „**Zacherl.**")

Ово је

у истини најбоље радикално средство и помоћ против свакојаких напасти инсеката.

Може се добити:

У Новом Саду код:
Ем. Дицгена и сина
Н. Димовића
Јос. Гајгера
Т. Ђорђевића
Георга Ханзлиха
Јов. Јаснића
Д. Коде
Д. Кона
Николе Костића
Влад. Крецулова
Јов. Лудвика
Карла Профуме
Паје Романовића

У Карловци:
Марије Хомолке

У Кленку:
П. Х. Поповића апот.

У Кули:
Ј. Шварца
Ферд. Кнофела

У Паланци:
Марка Марцикића
Нађ Деже
Карла Ресели

У Старом Бечеју:
Луке Мравића
Госпође Фиртсовице
Херцега Гезе
Антона Пандека
Стевана Бранковића

У Сегедину:
Луке Фецера

У Тителу:
Лазе М. Јанковића
Андре Некмахера

У Турском Бечеју:
Брунера Иг.
Стевана Миловановића
Сафрана Иштвана
Исидора Шлезингера

У Новом Врбасу:
Ферд. Сајдла
Тот Антала.

138 1—6

Најбоља

ВОДА ЗА УСТА

која је од професора, дворског саветника Ополцера, Шницлера, Каинцбауера и других од 50 година препоручена, то је непобитно

Anatherin

од ц. и кр. дворског зубног лекара

Dr. J. G. Popp-а у Бечу

у флашицама од 1 фор. 40 нов., 1 фор., и 50 нов. са изненађујућим дејством против свију болести уста и зуба, зубобоље, ружног задаја, нечврстих зуба, учвршћује месо око зуба, очува зубе да у најдубљу старост, чува вилице од трулежи и т. д.

Прашак за зубе 63 нов. анатерин-паста за зубе у стакленој кутији 70 нов., у омотцима 35 н. пломбе за зубе 1 фор. Мирисави биљни сапун за нечистоћу коже 30 нов.

Добити се може у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама.

Само је онда права, кад је у оваким флашицама, као што је овде означена са плавом етикетом на француском језику, а са мојом фирмом са златним словима. 485 10—24

Преко потребно за сваку породицу

Пази на заштитну марку!

БРАДИЈЕВЕ Маријацелске капљице за стомак

народно дејствујуће код болести стомака, јесу добро позната кућевна и народна сретства без којих не треба бити

при немању апетита, слабости стомака, дисању хрђавог мириса. подригивању, колици, горушици, прекомерном нагомилавању слуза, жутици, одвратности и повраћању, грчевима у стомаку, тврдој столици или затвору.

Такође је опробано лековито средство код **главобоље, препуњења стомака са јелом и пићем, при болести црне цигерице и хеморојиде и који пате од глиста.** Код речених болести од млогих година познате су **Брадијеве Маријацелске капљице** као најбоље сродство што доказују стотинама сведочби. Цена флаши са **упутством** 40 нов., великој флаши 70 нов. При куповању треба изрично тражити **Брадијеве** Маријацелске капљице и треба јако пазити на горњу заштитну марку и потпис, као и на то да **праве и припознате** Брадијеве Маријацелске капљице флашица кошта 40 новчића а велика флаша 70 новчића, а напротив лажне подржавање и мање значајне добијају се за јефтинију цену, обично по 35 новч. Централно отправништво кроз апотекара

Carl Brady, Apotheke zum „König v. Ungarn" Wien, I., Fleischmarkt 1.

Може се добити у свима апотекама

Главно стовариште **Josef v. Török,** Budapest, VI. Königsgasse 12.

386 19—24

За **15** круна — За **15** круна

Дивот-ХАРМОНИКА са 10-троструким оргрљским челичним гласовима, са челичним меховима, укупно 72 челична језика.

Дивот-ХАРМОНИКА са 10-двоструким челичним гласовима, са челичним меховима, укупно 25 челични језика.

За самоуке школа кошта 25 новч.

Отправљање уз гаранцију најтачније се извршава уз поузеће или за готов новац унапред. **Дворедних** са 19 двоструких челичних гласова, 6 јаких басова и иначе као горе речено од **20, 30, 40 круна** и више, а са **три реда** кроматичних, најбоље што се замислити даје код фирме, која је прослављена и која већ 30 година постојн и трговачки протоколирана

Johann N. Trimmel,
Harmonika-Erzeuger, Wien, VII/3, Kaiserstr. 74.

Карте дописнице за Аустрију наплаћују се са 5 потура.

Илустроване каталоге бесплатно. Школа за учење на дво- и тороредним хармоникама, као и кроматичним за **3 круне и 3 круне 60 пот.** При купу једне хармонике рачунам за школу полу цене. Флауте, виолине, цитре, гитаре, стројеви за свирање, албуми са музиком, пивске боце итд. итд. увек у највећем избору може се добити. 1 3—12

Патент стакло са жицама

за **кровове, патос, прозоре у радионицама, најбоље градиво,** равне јачине, плоче од 1·75 □ метра.

Особине: необична јачина, да се не може разбити ни пробити, те по томе може се уклонити несносно гвожђе с провора, пожар је искључен у највећем степену, па и ако се случајно пребије ово стакло, остану плоче целе, јер уткане жице држе комаде, **пропушта светлост** врло добро, даје до сад невиђени светлосни ефект. До сад је употребљено ово стакло са највећим успехом код многих, државних и приватних зграда. На расположењу су многе сведоџбе, проспекти и мустре.

Ливене стаклене плоче за патос и сводове

ради осветљења у пролазима, у подземним пролазима, у тунелима код станица железничких у одређеној маси, глатке или неравне са разним шарама, бело или полубело (од прилике за 30%, јефтиније него обично ливено стакло) или бојадисано са или без уткане жице.

Стаклени креп за кровове и стаклене цигље са фалцом

у разним облицима и величинама.

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens, Neustadt bei Elbogen (Böhmen).

Има и других производа: боца од сваке руке, запушача за боце, ливена стакла, стакленог посуђа за столове, белгијске и немачке врсте и стакло од станца (Stanzglas.) такође патентирана слова од стакла.

387 2—4

Многобројна признања.

Лепо, свеже и бајно лице

може се стећи само помоћу употребе опште омиљена т. зв. **Криванова**

BENZOÉ МЛЕЧНА-CRÊME

и **Лабудова пудера**. Утецај задивљује, већ за 2—3 дана улепшава, свежи и бели. Утамањује и сваку прљавштину на лицу и кожну болест. Кожи на лицу даје **свежину и заношљиву бајност. Не шкоди ни најмање, а није масно,**

с тога се препоручује уз одговорност.

1 тегла Benzoe млечна-Crême 1 круна, 1 кутија Лабудова пудера, праха за лице нешкодљиво, без олова (бела, ружичаста или crême) 1 круна. 1 комад Benzoe млечна сапуна 70 пот. (35 нов.).

Свака зубна боља на мах престаје употребом Криванових

универзалних

капљица

за зубе

1 флашица 70 фил. (35 н.) заједно са упутством за употребу.

Госп. **Кривану Јаношу**, апотекару у Вилагошу. Захваљујем вам на **универзалним капљицама за зубе**, што сте их ви измисли и зготовили, а од којих је зубобоља моја одмах престала, чим сам их јбдаред уцотребие. Уједно топло препоручујем од вас пронађене капљице свима који пате од зубобоље.

Са особитим поштовањем
КОРНЕЛ НОВАК с. р.
солгабиров:

Напред наведене ствари су законом заштићене. Свагда се могу као свеже, добре и праве поручити једино код произвађача 4—16

Kriván János, апотекар, **Vilagos** (Arad m)

Главно стовариште: Török József апотекар Budapest. Паковање се не урачунава.

Кад се поручи за 6 кр. шаље се franco.
Разашиљање поштом врши се сваки дан.

Ако хоћемо да сигурно добијемо добру и чисту чоколаду, то купујмо

Chokolat Suchard.

Ова многоопробана, најбоље реномирата марка брижљиво је зготовљена, јамчи се да је чиста а у читавом свету је омиљена.

Свуда се може добити.

545 13—

Рихтеров Анкер-Пен-Експелер

Liniment Capsici compos.

Овај чувени кућевни лек одржао је пробу и критику садашњег времена, јер се не мање већ од 30 година као поуздан лек употребљује, и то **ублажава болове од реуме, костобоље, расхлађења** и томе сличних патња и болести, да га и сами лекари врло често болесницима прописују. Овај прави Анкер-Пен-Експелер, није никакво тајно средство за употребљавање, но прави народни кућевни лек, који због тога не би требао ни из једне куће да фали. За цену од 40 новч., 70 новч. и 1 фор. може се у свима лекарницама добити. Главно стовариште код **Josef v. Török Apotheker in Budapest.**

Код куповања треба јако пазити, те да се од преваре и штете сачува, треба сваку флашицу која нема на себи ове ознаке (леигера, и име Рихтер да ју врати натраг.

F. Ad. Richter & Cie.,
k. k. Hoflieferant 460 27—35
Rudolstat.

ЧОХАНО ОДЕЛЕЊЕ
ФИРМЕ

KASTNER & ÖHLER, GRAZ

препоручује највећи избор у

ПРАВОМ

ШТАЈЕРСКОМ ЛОДНУ.

Припознати најбољи фабрикат из чисте вуне, за које се јамчи. Модни штофови; црни и плави штофова за мушка одела

Муотре шаљемо бесплатно и без трошка.

63 4—13

СВИМА ПОВЕРЕНИЦИМА ДРУШТВА

„СМЕХ И СУЗА“.

На питање многих повереника извештавате се, да ће се суме за

„ПОВОЈНИЦУ“

издавати матерама одмах по рођењу детета, ако је порођај био на десет месеци од уписа у чланство, но у овом случају треба да је живо рођено, па добија повојницу и ако угине одмах по рођењу.

Ако ли је пак дете ма у ком месецу рођено пре тога рока, али после уписа у чланство, онда тако дете мора да доживи 10 месеци старости, па се по том његовој матери издаје дотична сума као повојница.

Повојница се дакле издаје одмах матери на њено расположење, друштво даље не води бригу.

Пожурите се са пошиљком ваших чланица до сада се пријавило повећи број чланица и то рапидно расте.

Алексинац (Србија) 23. марта 1900. год

УПРАВА ДРУШТВА.

140 2—5

СПИСАК
СВИХ 50.000 ДОБИТАКА.

Највећи добитак у најсретнијем случају

1,000,000 Kronen.

Speciell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt

ПЛАТИВО У ГОТОВОМ НОВЦУ.

		Kronen
1	Prämie mit	600000
1	Gew. à	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
1	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
1	„ „	25000
7	„ „	20000
3	„ „	15000
31	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
432	„ „	2000
763	„ „	1000
1238	„ „	500
90	„ „	300
31700	„ „	200
3900	„ „	170
	„ „	130
4900	„ „	100
50	„ „	80
3900	„ „	40
2900	„ „	
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage	**13.160,000**

ПРУЖИМО РУКУ СРЕЋИ!

Многи су већ

ПРИ КУПУ ЈЕДНЕ СРЕЋКЕ КОД НАС ПОСТАЛИ СРЕТНИ!

Најпогоднија лутрија на свету јесте крал. уг. повл. класна лутрија, која ће ускоро опет изнова почети. Од

100.000 СРЕЋАКА ВУЋИЋЕ СЕ **50.000**

добитака у готовом, дакле **половина добитака** од свију срећака које постоје по наведеном списку, и по томе не даје ни једна страна лутрија саразмерно тако велике добитке, као наша угарска класна лутрија.

Највећи добитак у најсрећнијем случају износи

један милијун круна.

У свему долазе **тринајест милијуна 160.000 круна** за ижребање. Ово сво подузеће стоји под **државним надзором**.

Уплата једне оригиналне срећке I. класе износи по плану

за једну осмину	(1/8) ф.	—·75	или кр.	1·50
„ „ четвртину	(1/4) ф.	1.50	„ „	3·—
„ „ половину	(1/2) ф.	3·—	„ „	6·—
„ „ целу	(1/1) ф.	6·—	„ „	12·—

које срећке уз **поузеће** или **претходну пошиљку** новаца разашиљемо. Званични план бадава. Поруке за оригиналне срећке, молимо да се до

21. априла о. год. по рим.

управо на нас пошаљу.

A. Török & Co

Bankhaus

BUDAPEST, V. Waitznerring 4|a.

Многе и врло велике згодитке исплатили смо нашим поштованим муштеријама и то за кратко време око три милијуна круна. 112 3—8

Поручбено писмо да се оцепи.

Herren **A. Török & Co.**, Hauptkollekteure, Budapest.

Молим да ми се пошље I. кл. оригиналан лоз кр. угар. класне лутрије са званичним планом.

Свота од круна ..... } Има се подићи уз поузеће. Следује поштанском упутницом. } Које се не свиди, молим да се избрише.

Тачна адреса: .....

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.